VEGETARISK TIDSSKRIFT

24. ÅRGANG - 15. FEBRUAR 1930 - NUMMER 2

Indhold: Kontingentet 1930. — Møder og lignende. — Fra arbejdsmarken. — Oluf Thomsen: Koppevaccinationen, dens Nytte og Farer. — En vaccinationsstatistik. — Renligheden på vore hospitaler. — Hvordan skal det gå de gamle vegetarer? — Spredt og samlet. — Sexuel sundhed. — Annoncer.

Kontingentet 1930.

Med forrige nr. fulgte til vore postabonnenter et indbetalingskort. Benyt det nu endeligt og spar os for den store ulejlighed at udsende extra indbetalingskort og senere opkrævninger. Har De indbetalt kontingentet, da gem kortet til en senere lejlighed, til annoncebetaling, litteraturindkøb etc. Kunde De ikke tænke Dem at holde bladet til en bekendt? Rabat for flere exemplarer!

Kast ikke kortet væk! — Der er mange, der endnu ikke har benyttet kortet!

Møder og lignende.

Prof. dr. Johann Ude kommer til Danmark! Endelig er det nu lykkedes at få forhandlingerne fæstnede! **Professor dr. Ude kommer til Danmark** og holder **4 foredrag i København** og et på Den internationale højskole i Helsingør. Foredragene i København holdes således:

Torsdag den 27. Marts kl. 8: Borups højskoles festsal: „Aldrig mere krig".

Fredag den 28. Marts kl. 8: Grundtvigs hus (hallen): „Dyrebeskyttelsens ethisk-religiøse grundlag".

Lørdag den 29. Marts kl. 8: K. F. U. K., St. Kannikestræde 19: „Hvorfra kommer sygdommene?".

Søndag den 30. Marts kl. 8: K. F. U. K., St. Kannikestræde 19: „Hvorledes bliver jeg rask?".

Det er de forskellige **fredsforeninger**, „Kampen mod vivisektionen" og **„Dansk vegetarisk forening"**, der indbyder til disse møder, som aldeles utvivlsomt vil blive **en oplevelse af rang** for alle tilhørere; vi får her en af **vor tids allerdygtigste talere** at høre, **en mand, en enestående personlighed,** som overalt samler mægtige tilhørerskarer, som ikke kan andet end **gribes af denne flammende veltalenhed.** Vi må stadig indtrængende bede Dem støtte os med et **bidrag til gennemførelsen af denne sag. Benyt postkonto 282**

Marmite

Den eneste vegetabilske Suppeekstrakt, hvori Vitaminerne er bevaret levende og derfor virksomme.

eller indbetal et beløb til **hr. forlagsboghandler H. L. Henriksen, Istedgade 7,** eller til St. Fink-Jensen, Usserød pr. Kokkedal.

Københavns afdelingen. *Mandag den 17. Februar kl. 8,15 aften* i „Vegetarisk restaurant", Frederiksberggade 27. Fru *Astrid Lassen,* lederen af råkostinstituttet, taler om „Råkost". Medlemmer har fri adgang!

Tirsdag den 25. Februar kl. 8 aften i K. F. U. K.. St. Kannikestræde 19 — på 2. sal — afholdes den årlige ordinære **Generalforsamling** med den sædvanlige dagsorden: Valg af dirigent, formandens beretning, fremlæggelse af regnskab, valg af bestyrelse m. m. og evetuelt. Stor tilslutning til dette møde udbedes, thi vi har kun generalforsamling én gang om året, og det er slet ikke ligegyldigt, hvad der sker ved en sådan lejlighed. Derfor ærede medlemmer: *Mød talrigt!*

Lørdag den 29. Marts kl. 8 aften i K. F. U. K. — festsalen — St. Kannikestræde 19. Universitetsprofessor, dr. Johann Ude, Graz, taler på tysk ved tolk om „Hvorfra kommer sygdommene?". Medlemmer har fri adgang. Alle andre betaler 50 øre. Dette møde bliver noget ganske enestående i vegetarernes historie i Danmark.

Søndag den 30. Marts kl. 8 aften i K. F. U. K. — festsalen — St. Kannikestræde 19. Universitetsprofessor, dr. Johann Ude, Graz, taler på tysk ved tolk om „Hvorledes bliver jeg rask?". Medlemmer har fri adgang. Alle andre betaler 50 øre. Også dette møde bliver en oplevelse. Tag slægtninge og venner med til disse to foredrag. Alle bør høre denne mærkelige mand. Han kommer ikke snart igen.

Sydfyns afdeling afholder årlig **generalforsamling** *Søndag den 16. Marts kl. 3 eftern.* Lundegårdsvej 4. Alle, der har interesse i foreningens fortsatte selvstændige beståen, bedes give møde. *C. B.*

Fra arbejdsmarken.

„Gesandten fra Jupiter". Hr. sekretær Werner Blædels oplæsning i København den 20. Januar gjorde lykke. Tilhørerskaren var ikke altfor stor, men alle de mange, som var kommen tilstede, fik en meget interessant aften ud af det. Stoffet var godt og passede for vegetarer. Måden, hvorpå det blev læst, var fortrinlig. Tak fra os alle til hr. Blædel!

Fru Carla Ottosens foredrag i København den 3. Februar om „Kostens betydning i opdragelsen" var så godt, at tusinder af mennesker burde have hørt det. Lysbillederne bidrog meget til at gøre foredraget lærerigt. Som den erfarne lærerinde undlod fru Ottosen ikke at vise os billeder, bl. a. af hendes børneklasser, og give de tilstedeværende et lille indblik i selv den bedste klasses sørgelige sundhedstilstand. Hvor fruen havde formået at tage sig af et og andet barn og givet dem en god vegetarisk kost, havde hun opnået udmærkede resultater. Flæsk, fedt, leverpostej, kaffe m. m. m. er ikke den bedste kost, når man vil have sunde, glade børn og intelligente unge mennesker til at fylde sit hjem. Tak til fru Ottosen fra alle deltagere i mødet!

Gaver til *foreningen.* Fra et gammelt veltjent medlem fik vi et bidrag på 50,00 med følgende tilskrift: „En spareskilling fra et gammelt medlem. Må kun anmeldes under mrk. M." Vi takker rørt, da vi netop ved, at det er en spareskilling, der godt kunde have været anvendt til eget bedste! — — Fra K. og P. Petersen, Tommerup, 10,00, Milton Jensen 3,00. — *Til Børnehjemsfondet*: L. H. 10,00, P. N. Hansen 2,00, Isen 3,00, Seegelke 5,00. Hjærtelig tak. Til *professor Udes foredrag* er også indkommet nogle bidrag, hvorfor hr. Fink Jensen vil aflægge regnskab.

Bidrag til prof. Udes foredrag. Cand. polit. Dehn 50,00, fru Mary Nielsen 10,00, fru Marie Petersen 5,00, afdelingschef Flach 10,00, Poulsen & Ragozzy 20,00, ingeniør Seegelke 5,00 — *ialt Kr. 100,00.* Vi takker meget og beder indtrængende om yderligere bidrag. *St. Fink-Jensen,* Usserød pr. Kokkedal.

Landsforeningens formand, kommunelærer Oluf Egerod, er blevet udnævnt til viceskoleinspektør ved skolen i Husum i København fra August 1930.

Foreningens adresse er: Vegetarisk oplysningskontor, Rødkildevej 40. Brønshøj. Telefon Gothåb 2578. Postkonto 282.

VEGETARISK TIDSSKRIFT

24. ÅRGANG 15. FEBRUAR 1930 NUMMER 2

UDGIVET AF DANSK VEGETARISK FORENING. REDAKTION: KOMMUNELÆRER, CAND. PHIL. OLUF EGEROD, RØDKILDEVEJ 40, TELEFON: GODTHÅB 2573, BRØNSHØJ, KØBENH.

Oluf Thomsen:
Koppevaccinationen, dens Nytte og Farer.

Grunden til dette Skrifts Udgivelse er, udtaler Forf., Ønsket om at vejlede de Fædre og Mødre, der er gjort usikre af de „glødende fanatiske" Vaccinationsmodstandere. Dette Ønske er imidlertid ikke gaaet i Opfyldelse. Thi dette Skrift er et uhyre eensidigt, temmeligt mat og valent Skrift, men først og fremmest gør det et meget usikkert Indtryk. Og dette er jo saare naturligt. Thi det er i Sandhed gyngende Grund, Prof. Thomsen her har begivet sig ud paa. Skriftet vrimler da ogsaa med saadanne ubestemte Udtryk som „ingen Tvivl om", „antagelig", „som Regel", „ikke væsentlig", „vistnok", „gennemgaaende godt", „efter al Sandsynlighed", „saa forholdsvis godt", „maa antages" o. s. v. o. s. v. som i de Forbindelser, de forekommer, giver stærk Fornemmelse af den Usikkerhed, der har dikteret dem.

Man maa iøvrigt strax standse ved den Besynderlighed, at Modstandere af Vaccinationen betegnes her, som sædvanligt, som „fanatiske", medens Vaccinationstilhængerne, der „med Sværdet (korrektere Politikniplen! Anmelderens Bemærkning) i Haand er beredte til at overvinde enhver Modstand", saaledes er Prof. Th.'s Udtryk, dog i høj Grad kan karakteriseres som glødende Fanatikere.

Prof. Thomsen lover dels at lægge alt „upartisk" frem og dels „intet at skjule."

Men her lover han mere, end han har været i Stand til at holde. Det første Løfte om Upartiskhed er jo ogsaa saa godt som umuligt at opfylde for en Videnskabsmand, hvis hele Liv og Virken er knyttet til, ja hvis hele Tænkesæt er bundet af de Metoder, som er udviklet paa Grundlag af Koppevaccinationen. En saadan Videnskabsmand er a priori blindet. Det er kun Undtagelserne blandt Videnskabsmændene, som kan frigøre sig og fuldkommen unbefangen faa Øje paa Sandheden.

Dertil kommer, at hvis denne usolide, vaklende Grundsten, Koppevaccinationen, skulde fjærnes fra sin dominerende Plads, vilde der være stor Fare for, at hele den paa den ulyksalige Sammenblanding af Dyre- og Menneskebiologi hvilende usunde, faldefærdige Bygning skulde bringes til snarligt Fald.

Med Hensyn til det andet Løfte om intet at skjule, da bevarer Prof. Th. fuldkommen Tavshed om den grundige Forskning, der er foretaget af fremragende Videnskabsmænd med Hensyn til Vaccinationsspørgsmaalet, og man finder end mindre nogensomhelst Gendrivelse af denne Forskning.

Saaledes nævnes den berømte Videnskabsmand, Sir Russell Wallace, ikke, han, der med sit Standardværk, indeholdende omfattende sammenlignende Verdensstatistik, har godtgjort ikke blot Vaccinationens Betydningsløshed til at afværge Koppeepidemier, men som ved sine

videnskabelige statistiske Undersøgelser har afsløret Vaccinationen som nærmest *hindrende* for Epidemiernes Aftagen. Ej heller tilbagevises en anden engelsk Videnskabsmands Arbejde, Dr. Charles Creightons, han, der, som Specialist i Videnskaben om epidemiske Sygdomme, har behandlet Vaccinationen og vist, hvor usikre og videnskabeligt upaalidelige Jenners Forsøg var, saa at der intet afgørende er at bygge paa. Ja, selve Jenners mageløse Opdagelse: *at* ***Ko****koppesygdommen er en mildere Sygdom end* ***Menneske****koppesygdommen* (eet af hans Ræsonnementer er, at da Koen er en lavere Skabning end Mennesket, maa den ogsaa angribes af en Sygdom, der er Menneskets underlegen!) *og at* ***Ko****koppesygdommen beskytter ligesaa godt som et een Gang gennemgaaet Anfald af* ***Menneske****kopper,* selve denne „Opdagelse" existerer i Virkeligheden ikke, idet Prof. Creighton klargør, at det ikke var *Ko*koppesmitstof men *Menneske*koppesmitstof, overført paa Koen, som fremkaldte en mildere Sygdom. Jenners Teori er saaledes tilintetgjort.

Den nuværende Prof. i Pathologi ved Londons Universitet, Prof. Mc Intosh, giver Udtryk for Lægevidenskabens Usikkerhed, naar han udtaler, at om Jenner anvendte virkelige Kokopper eller modificerede Menneskekopper vil aldrig kunne blive oplyst.

Det gælder om alle de mange tidligere og nulevende Vaccinationsmodstandere rundt om i Landene, og om hvis Existens Prof. Thomsen altsaa synes ganske uvidende (meget mærkeligt for en Videnskabsmand der skal klarlægge dette Spørgsmaal), at skønt de fra Begyndelsen var troskyldigt troende Tilhængere, fordi Koppevac. doceres som et Dogme, som skal optages uden nærmere Oplysning eller Kritik, saa har de alligevel *tvunget af Kendsgerningerne* maattet slutte op i Modstandernes Rækker. Og dette har de gjort, ikke — saaledes som Prof. Thomsen karakteriserer — fordi de var „Geschæftsmagere" (det er tværtimod forarmende at skille sig ud fra de orthodoxe) ej heller fordi de „nu en Gang af en eller anden Grund har sat sig i Hovedet, at Vaccination er forkastelig og skadelig" eller fordi „de er besat af en fix Idé" og „som Enspændernaturer maa indtage et Særstandpunkt". Nej, intet af dette rammer. Grunden til Modstand er ganske simpelt den, at idet Sandhedens Lys under Fordybelsen i Problemet falder ind i det Mørke, hvori Vaccinationen er blevet indhyllet, da ses dens hæslige og løgnagtige Ansigt skarpt og tydeligt.

Den eneste Gendrivelse — med bestemt Adresse — som Prof. Thomsen fremkommer med, er saa godtkøbs, at han — i grel Sammenstilling med hele den alvorlige, grundige og intelligente Dokumentation fra Forskeres Side, og som han ikke berører, — ikke giver Modstanderne fair play. Prof. Thomsens Gendrivelse angaar nemlig en — deri har Prof. Ret — skærende falsk og ganske misopfattet Beskrivelse af det Dyrplageri, som Kalven underkastes ved Indpodningsproceduren. Denne Fortælling hidrører fra det tyske Blad „der Impfgegner" og virker ved sin uægte, sentimentale Svulstighed uhyre forstemmende ikke mindst paa en Vaccinationsmodstander, for hvem det er pinligt, at saadant gives Vaccinationstilhængere til letkøbt Kritik.

Men Prof. Thomsen frakender sig selv Ret til at tage denne uheldige Skildring frem, naar han ikke har et Ord om den værdifulde Dokumentation, der foreligger angaaende Vaccinationens Forkastelighed og Skadelighed, hvad enten der ses hen til dens fast utrolige, plumpe Oprindelse eller til den Udformning og den Anvendelse, den fik overfor baade Mennesker og Dyr.

Professoren vil ikke vedkende sig det utaalelige Misbrug af Kalven som Dyrplageri. Vilde han mon heller ikke stemple samme Behandling af et Menneske som Menneskeplageri? Naar Koppepustlerne, som Prof. Th. selv beskriver, giver pinlig Kløe og Brænden, Uro og haardnakket Søvnløshed hos det koppesyge Menneske, saa maa der en særlig Vivisektionspsyche til for at frakende de — over 100 med Vaccine indpodede Hudrids paa Kalven — Pine og Lidelse, naar Pustlerne udvikles deri.

Det hasarderede Forsøg Prof. Th. gør for at befri Vaccinen for den Afsky et hvert naturligt Menneske maa føle for denne Materiemasse, som „høstes" fra en Kalvs Bugsaar, og hvis Ingredienser intet Menneske véd forsvarlig Besked om, idet Vaccinen er et Sammensurium af Elementer hentet paa Vejen gennem Kalv, Kanin, Abe, Rotte (hvis Kønskirtler er blevet vaccineret) Hest, Ged, Faar, Svin o. s. v. - - dette Professorens Forsøg gør et yderst overraskende Indtryk. Prof. Th. søger virkelig at gøre dette ækle Sygdomsprodukt lækkert. Det er det samme som et Æg, siger han, det er jo blot Æggehvideceller ligesom Ægget. „Det samme paa en anden Maade". Men det er netop i denne anden Maaade, den store Forskel ligger. Hvor kan en Biolog komme med sligt Nonsens. Vaccineceller fører til *Sygdom* og i visse Tilfælde til *Død*, Ægcellerne fører til *Sundhed*, til *Liv* for en ny Organisme (Kyllingen).

Skriftet giver foruden Beskrivelse af Koppesygdommen de gammelkendte Fakta om Variolationen og den sædvanlige rosenrøde Beskrivelse af Vaccinationen som den, der alene har afværget og fremdeles alene er i Stand til at afværge Koppeepidemier, paa Trods af alle talende Fakta, der siger, at i Lande med slet offentlig og privat Hygiejne gaar Koppeepidemierne stadig frem og med stor Dødsprocent *trods strænge Vaccinationslove med Revac. flere Gange*, saaledes Italien, Rusland, Japan, Philippinerne og i Lande *med ringe Vac.* men fremskreden i Hygiejne er Koppeepidemier sjældne og meget milde og begrænsede, om der kommer Tilfælde, saaledes England, Irland, Australien.

Disse Fakta er interessante, naar man stiller dem sammen med den Teori, som Prof. Th. fremsætter, at *de vacc. beskytter de uvacc. i Landet* Thi da maa man drage den Slutning, at jo *færre* vaccinerede der findes i en By eller et Land, jo bedre beskyttes de uvaccinerede. Dette er jo ganske paradoxalt. Nej, saaledes er Sammenhængen ikke. Her et Exempel: Byen Leicester som afværger Koppeepidemier — ikke ved Vacc., da kun ca. 10 % af Børnene nu bliver vac. i denne By, men ved vidtgaaende sanitære Forholdsregler, havde under Epidemien 1903—04 715 Koppetilfælde, medens Byen Liverpool,

en af de bedst vaccinerede Byer i England havde 2060. Leicester havde kun 25 Dødsfald, Liverpool 151, og medens Vaccinationsproc. den Gang var 45 i Leicester var den 80 i Liverpool, Dette viser, at hvis man vilde have størst Chance for at bevare Livet, da var det sikrest at opholde sig *i det daarligt vac. Leicester frem for i det udmærket vac. Liverpool.*

Der mærkes intet i Skriftet til al den Elendighed, Vacc., saalænge den har været praktiseret, har medført for Tusinder og atter Tusinder, og hvoraf dog en Del er kommet frem gennem Læger trods det, at Vacc. skal fritages for Kritik.

Højst forbavsende er Professorens Udtalelse om, at *teoretisk* kunde der bestaa en Fare ved, at et sygt Barn, paa hvem Vaccine tages til Viderevacc. kan smitte den Vacc. med de Sygdomme, hvoraf Vaccineproducenten er lidende. Prof. Th. maa dog vide, at her ikke blot er Tale om Teori, men at Praxis har været saare ulykkebringende. Derom kan man faa Besked i Prof. Julius Petersens Bog om Kopper og Koppeindpodning, hvor der Side 299 berettes, at der i 1854 opstod Syfilis hos 6 Børn, der blev vacc. med Vaccine fra et syfilistisk Barn. Nogle Uger efter Vacc. opstod der dybe syfilistiske Saar paa Indpodningsstedet og flere af de Mødre, der ammede, fik syfilistiske Brystsaar. Samme Sted berettes om de 40 Rekrutter i Aalborg, som ligeledes i 1854 blev smittet med Syfilis ved Vacc.

Prof. Thomsen taler naturligvis om „tilfældigt Sammentræf" — som den gamle Frase har lydt op gennem Tiderne — ved Omtalen af de 124 Tilfælde af Hjærnebetændelse i Holland 1913—27 og de 93 Tilfælde i England i samme Aar.

Lige saa selvfølgeligt faar man endogsaa to Gange den gamle statistiske Brøler præsenteret om den tvangsvaccinerede tyske Hær med de faa Dødsfald af Kopper i 1870 og den uvaccinerede franske Hær med de tusinder af Dødsfald. Skønt den ganske gale Statistik, der ligger til Grund herfor, atter og atter er gendrevet — gentages dette Argument for den vidunderlige Vacc. uanfægtet.

Der er i det hele taget næppe en Side i dette Skrift, der ikke kalder til Genmæle.

Som det blev udtalt i Begyndelsen: at vente Upartiskhed i denne Sag fra den offiçielle Lægevidenskabs Talsmænd er haabløst. Den søger kun tvunget af sit Klientel bort fra den Bane, den har betraadt, d. v. s., det er Folket, der skal kræve andre Metoder for Forskningen. Prof. Th. kommer ogsaa med en advokatorisk Udtalelse for Vivisektionen: dennes Undladelse vilde hurtigt medføre Lægevidenskabens totale Forfald. Den største Læge, Grækeren Hippokrates, betjente sig aldrig af vivisektoriske Midler. Nej, det er lige modsat: Vivisektionens fortsatte Bestaaen betyder en fortsat Underminering af Lægevidenskaben. Denne vil, som alt sygt i Aandens Verden, til sidst gaa til Grunde. Hvor meget den river med i dette sit Forfald kan ikke overskues.

Regine Grønberg-Petersen.

Husk at indbetale kontingent!

En vaccinationsstatistik specielt til dr. Hindhede.

Schiller: „Hvem har skrevet mere mod reformatorerne end de brødlærdes hob? De fægter med forbitrelse, med underfundighed, med fortvivlelse, fordi de samtidig med skolesystemet, som de forsvarer, tillige kæmper for hele deres eksistens. Derfor gives ingen uforsonligere, ingen mere avindsyge embedsmænd, ingen ivrigere kættermagere end de brødlærde."

Man har forgæves ventet på et lille modtræk fra dr. Hindhede, efter at denne „naturlæge"s drabelige „forsvar" for kokoppe-vaccinationen i „Social-Demokraten" for $^{9}/_{11}$ og $^{17}/_{11}$ 1929 er blevet grundigt gendrevet såvel fra dansk som fra svensk side. Men dr. Hindhede tier hårdnakket.

Nægtes kan det jo heller ikke, at tidspunktet for denne forherligelse af vacc. var lidt uheldigt valgt af doktoren — eftersom *Nationernes forbund* gennem sin nedsatte *sundhedskommission* netop lige havde udsendt en yderst betydningsfuld international statistik over *koppe-dødsfald pr. million i årrækken 1919—1927.* Denne statistik ser således ud:

England og Wales .	0,46	Polen	10,3
Schweitz	0,50	Czekoslovakiet	23,4
Tyskland	2,1	Rumænien	47,4
Belgien	2,1	Spanien	65,7
Østrig.....	2,4	Italien	101,1
Frankrig.....	2,9	Portugal	386,0

Den engelske læge, dr. *M. Beddow Bayly,* M. R. C. S., L. R. C. P., anfører den i sit lille skrift fra November 1929: *The case against vaccination* — og tilføjer følgende bemærkning:

„Man vil bemærke, at i de to lande, hvor der vaccineres mindst, er dødsfald af kopper forsvindende, mens de er højest, hvor man har de strengeste vaccinationslove. Det er vanskeligt at forstå de pro-vaccinationisters mentalitet, som beskriver England som det faste tilholdssted for kopper i Europa, når man sammenligner de 165 dødsfald i England og Wales (hvor ikke 40 pCt. af børnene vaccineres) med Tysklands (med streng vacc.s-lov) 1,197 og Italiens (med 3 tvangs-vacc. pro person!) 28,889 i disse 9 år."

Ja, vi giver dr. Beddow Bayly ret i, at det er svært at begribe *mentaliteten* hos de læger, som for enhver pris vil holde på vaccinationen — thi den grænser imellem til det foruroligende. Det er konstateret offentligt — „Holbæk Amtstidende" $^{24}/_{8}$ og $^{4}/_{9}$ 1929 — at en *overlæge* i Holbæk *ikke véd,* at den engelske vaccinationslov har en — endda meget effektiv — samvittighedsklausul! Og samme overlæge havde desårsag den „frejdighed" at proklamere den nye engelske vacc.-lov som „et slag i ansigtet på alle vaccinations-modstandere"(!!), mens den øvrige verden karakteriserede den som „vaccinationens nederlag i England"! — Eller hvad skal man sige til, når selve autoriteten i vaccinationsgeschäften, *professor Oluf Thomsen* — „frimodig" erklærer, at de arme vaccinekalve „intet som helst lider ved processen, de gennemgår?" Eller når samme professor i et interview i „Ekstrabladet" $^{3}/_{12}$ 1929 belærer publikum om, „at *i England skal alle børn være vaccineret inden de er* $^{1}/_{2}$ *år gamle* — mens det i Danmark er tilstrækkeligt, når de er vaccineret, inden de skal i skole" (tænk, hvor frit vi er stillet, er åbenbart meningen!) — og **bevidst fortier** den eklatante kendsgerning, at *ethvert* barn i England *kan fritages* for vacc., blot forældre eller værge meddeler deres ønske til fredsdommeren, og at samvittighedsklausulen benyttes *saa* stærkt, at ikke 40 pCt. af børnene bliver vaccineret!! (Mod denne og flere andre falske fremstillinger skrev jeg en artikel, som „Ekstrabladet" naturligvis ikke havde „plads" til. Så sendte jeg den selv til professoren, som ikke har kunnet modbevise mine ord).

Men det kan ikke nægtes, at „videnskabens" mentalitet giver anledning til alvorlig bekymring, når den kommer til observation hos publikum!

Og vi kan vel nu *snarest* vente at se dr. Hindhede svinge sit tugtens ris i „Socialen" over denne famøse statistik og højtideligt kræve de forstokkede kættere, som har vovet at proklamere den — altså: *sundhedskommissionen* i *folkenes forbund!!* — hensat i mørk arrest på vand og brød til anger og ruelse

over at have fremsat så uforskammede kendsgerninger — stik imod de overleverede og urørlige medicinske tros-dogmer.....

Det bliver spændende!

Marie Jensen,
Gentofte, 31. Januar 1930. Frm. f. „Kampen mod vaccinationen".

Efterskrift. Hvorfor *Holland* ikke er medtaget i statistiken, véd jeg ikke. Men da *suspensionen af tvangsvacc.* her atter er *forlænget* med 1 år (det 3.), må tilstanden uden tvang altså være tilfredsstillende. *M. J.*

Benyt indbetalingskortet til at bestille litteratur med. Se litteraturfortegnelsen i nr. 11 1929.

Renligheden på vore hospitaler.

Man ser ofte beretninger i bladene om udenlandske lægers besøg på vore hospitaler, og de er da alle enige om at berømme de danske hospitalers glimrende indretning og hygiejne. Man må også indrømme, at det første indtryk man får, er en gennemført orden og renlighed, vægge og lofter går i eet, at intet støv skal kunne samle sig. En gang om ugen bliver alt vasket fra øverst til nederst, daglig bliver stuer og gange vasket mindst 2 gange, det er altsammen såre godt, men hvorledes har det sig med patienterne, om hvem den ydre renlighed danner rammen. Man siger, at patienterne på de store hospitaler kun kommer i bad en gang om ugen, og det er vist ikke engang en stående regel, om morgenen får de en lille skål med lunkent vand til at tvætte ansigt og hænder med, det er det hele. Jeg har hørt om patienter, der med et brækket ben eller arm har ligget i månedsvis på hospitalerne uden at blive vasket. Naturligvis kan der være tilfælde, hvor en patient er så lemlæstet udvendig eller indvendig gennem operationen, at en fuldkommen ro er nødvendig i begyndelsen, men i de aller fleste tilfælde kan patienter sikkert ingen skade tage af en daglig afvaskning med koldt eller kuldslået vand, det kan kun fremme helbredelsen, såvist som renlighed er sundhedsbefordrende, medens manglen deraf absolut forhaler helbredelsen. Enhver, der vasker sig daglig, ved hvilken velgørende og forfriskende følelse man har efter et styrtebad eller en kold afvaskning, og er det gavnlig for den raske daglig at skille sig af med nattesved og hudafsondringer, så er det i endnu højere grad gavnlig for den syge at blive befriet for hudens giftige afsondringer. Hvilken plage må det ikke være for patienter, der er vante til deres daglige bad at måtte ligge uvasket i deres senge i en hel uge igennem. Men feberpatienter trænger i endnu højere grad end andre patienter til at få kroppene renset for den giftige sved, først med varmt vand siden med koldt. Det kan aldrig være gavnligt for en feberpatient at ligge flere døgn for ikke at sige uger med tilstoppede porer, og de giftige affaldsstoffer klæbet til kroppen — de, som i private hjem har prøvet at få dette klamme overtræk fjernet, ved, hvilken velgerning det er, og hvilken lise det er. Vi ved også, at på Skodsborg sanatorium spiller de daglige bade en vigtig, ja uundværlig rolle i sygebehandlingen, vi har altid hørt, i hvert fald fra vissse lægers side, at hudfunktionen spiller en mægtig rolle, den daglige renselse af huden er derfor af stor vigtighed med hensyn til sundhedens bevarelse. Hvordan kan det da være at man på vore hospitaler så ganske negligerer legemsrøgten — for det kan ikke være muligt at vore hospitaler ikke skulde anse legemsrenhed for en af de vigtigste betingelser for sundhedens bevarelse og helbredelsens fremme, lige vigtig altså for syge som for sunde, ja vigtigere for den første. Hvad nytter det, at lokalerne bliver sæbevasket, og plejerskerne strutter af hvidhed og nystrøgethed, når patienterne må ligge uvaskede i deres senge. Grunden til dette mislige forhold er vel det, at det tager for lang tid, man kan ikke lægge mere på sygeplejerskernes skuldre, hvilket er forståeligt, men så bør der på hvert hospital ansættes særlige badeplejersker, som skal være patienterne behjælpelige med den daglige afvaskning af hele kroppen. Det vil koste for meget, vil man sige, men det kan

ikke tages for gode varer, der må ikke spares på sundhedsbefordrende foranstaltninger indenfor hospitalerne. At den personlige renlighed skal tilsidesættes under hospitalsophold er dog ganske forkasteligt.

Ingeborg Plockrass Irminger, Billedhuggerinde.

Hvordan skal det gå de gamle vegetarer?

„Gid V. T." også engang kunde skrive lidt om, *hvorledes det i alderdommen skal gå fattige vegetarer,* som har en stærk overbevisning — men står alene! I „De gamles By" kunde det slet ikke gå, og i sådanne offentlige institutioner har den enkelte ingen mening."

Ja, det er i virkeligheden et dybt alvorligt spørgsmål, der her røres ved. Er det virkelig tænkeligt, at gamle, fattige vegetarer, der — som forespørgeren — i mere end en menneskealder har levet efter deres overbevisning, enten det nu har været fra et sundhedssynspunkt eller af etiske motiver eller begge dele, *i deres alderdoms dage skal tvinges ind i en levevis, som er dem inderligt imod? Man må jo oprøres ved tanken* og da ikke mindst nu, da forståelsen af den vegetariske kosts mange fortrin er bleven klart og tydeligt påvist af videnskaben, og det i et land, hvor attentater på den personlige frihed ikke står højt i kurs.

Det er en kendt sag, at man på de allerfleste af vore hospitaler, sanatorier og kuranstalter er indrettet på at yde vegetarisk diæt, ja, der råbes jo simpelthen højt på Bircher-Benner og Gerson, og fornylig har en kendt jydsk overlæge netop i spørgsmålet om denne ernæringsmåde i høje toner rost sit fortræffelige køkkens evne til at gennemføre denne udmærkede kostform.

Men hvad mener vore autoriteter? *Hvad siger borgmesteren for magistratens 3. afd.? Er det virkelig tænkeligt, at gamle udslidte mennesker,* som trods fattigdom har kæmpet et langt liv for at bevare deres idealer ukrænkede, er det virkelig tænkeligt, at de, når den tid kommer, da alderdom og legemlig svækkelse gør livet tungt og trælsomt, *skal tvinges til at svigte de idealer,* som for dem måske har været og er det solskin, som gav dem mod til at leve livet?

Vi tvivler ikke om svaret; vi tvivler ikke om, at *enhver* i en sådan situation, i vore humane institutioner *vil blive vist al mulig imødekommenhed* og blot behøver *at gøre opmærksom* på, at mange vilde føle sig trygge, når de på forhånd vidste, at de *uden bekymring* på dette punkt *kunde se deres alderdoms dage imøde!* Og derfor er det *vi spørger!* *St. Fink-Jensen.*

Kom til professor Udes møder!
Se under „Møder og lignende"!

Spredt og samlet.

Er det godt at ryge? hedder et smukt udstyret lille skrift, som cand. polit. E. Dehn har udsendt på „Nordisk Sundhedsforlag". Det fremtræder som et bearbejdet uddrag af dr. M. Hartmanns opråb til den tyske ungdom: „Kong Alkohols tvillingebroder," og udvikler på en rolig lidenskabsløs og dog indtrængende måde de socialøkonomiske, hygiejniske og moralske grunde, som taler mod anvendelsen af tobak. Og det kan nok gøres nødig at sige et alvorsord her, når man betænker det håndgribelige, uhyggeligt store tal: 135 millioner kroner, som er Danmarks årlige kontingent til rygeslaveriet. De hygiejniske og moralske følger kan ikke omsættes i tal. Vi anbefaler skriftet til den masseudbredelse, det fortjener; send det til Deres bekendte — det koster kun 25 øre! *F-J.*

Sverige. „*Vegetarianen*" begynder sit nye år med at udkomme i et overmåde smukt udstyr og trykt på fint papir; derved kommer de mange udmærkede illustrationer helt til deres ret. Og indholdet svarer i lødighed til det tiltalende ydre. En interessant oplysning gives os ved meddelelsen om, at frk.

Nanny Palmqvist er i færd med at oprette en villa-koloni for vegetarer i Orkelljunga i Skåne. Om avling af grøntsager ved elektrisk lys får vi at vide, at „Experimentalfältet" stadig gør forsøg på dette område, og det har vist sig økonomisk lønnende at avle løg, spinat, salat og agurker på denne måde. Gid elektriciteten i Danmark kunde fås til samme pris som i Sverige. Dr. Henrik Berg advarer mod at give nyfødte børn så varme bade, at hudfedtet fjernes; kun slim, blod o. s. v. må vaskes af. Først når navlesnoren er faldet og navlesåret er lægt, får barnet sit næste bad. Forøvrigt indeholder bladet en rigdom af meddelelser og artikler af interesse for vegetarer. *„Såningsmannen"*, som ligeledes redigeres af alverdens vegetarers ærespræsident, hr. redaktør *J. L. Saxon*, verdens yngste 70 årige, er *verdens største vegetariske tidsskrift.* 70000 expl. om ugen! *F-J.*

Giv Agt! Læs under Møder og lignende om den forestående generalforsamling i København Tirsdag den 25. Februar kl. 8 aften i K. F. U. K., St. Kannikestræde 19. Vi har meget at sige Københavns afdelingens medlemmer tak for. Uden medlemskontingentet, som medlemmerne betaler år efter år, vilde vi ikke kunne udføre stort. Det er også glædeligt at se medlemmerne ved vore møder. Nogle kommer den ene gang, og andre en anden gang, og en del kommer mange gange. Tak for det, og tak for al hjælp! Ved generalforsamlingen kan medlemmerne få ordet og udtale sig om foreningens arbejde, de kan få svar på spørgsmål, som måske er opstået i deres sind, og de kan deltage i valg af en bedre formand og den øvrige bestyrelse. Medlemmerne kan være med at give gode råd, ligesom de kan lære foreningens anliggender bedre at kende. Alt dette er af stor betydning. *Vi går alle med til generalforsamlingen!* Ethvert medlem skal være hjertelig velkommen. *H. L. H.*

✣ **Godsinspektør S. Berthelsen,** som i mange år har været medlem af D. V. F. er afgået ved døden. Der er noget vemodigt ved tanken om, at han skulde gaa bort netop på et tidspunkt, da det synes at lysne for hans kongstanke — retfærdighed i spørgsmålet om de samfundsskabte jordværdier, således som det er udformet af Henry Gerorge. Godsinspektør Berthelsen var en yderst nobel personlighed og veltalende for sin sag, og herved ydede han også vegetarismen store tjenester, forsåvidt som løsningen af jordspørgsmålet netop er en betingelse for en vegetarisk samfundsordning.

Godsinspektør Berthelsen deltog ikke direkte i vort foreningsarbejde; men ældre medlemmer erindrer både foredrag og artikler af ham i vor forening og bladet. Vi vil mindes ham som et af de mennesker, der herhjemme har bidraget mest til at bane vejen frem mod social retfærdighed. *F-J.*

Er husmødrene mordere! Hindhede har med et af sine drastisk rammende udtryk på et husmodermøde sagt, at husmødrene årligt i uvidenhed dræbte flere mennesker end morderne, der sad i tugthuset, havde gjort. I denne anledning har der været et opgørsmøde i „Politiken"s sal. Adskillige læger var tilstede og havde her den ubehagelige opgave ikke ret at kunne komme uden om Hindhedes arbejde og så samtidig at skulle forsvare husmødrene, for hvis uvidenhed lægestanden jo nærmest har ansvaret. Men på opfordring af professor Sofus Bang istemte man dog et trefoldigt leve for dr. Hindhede. For at slippe udenom den i sine konsekvenser for kødelskere så kedelige sandhed, vilde lægerne nu gerne tale om, hvorvidt Hindhedekosten ikke er så kedelig, at man spiser så lidt af den, at man derfor ikke bliver overnæret. Hindhede gør rigtig opmærksom på, at man ikke behøver at nøjes med kartofler, byggrød og brød, men at man i frugt og havesager har emner nok at ty til for variationens og smagens skyld, og overfor prof. Bies udtalelser om, at kød ikke er gift, stiller han den højtstående svenske professor Israel Holmgreen, Stockholm, der siger, at kød virker som gift ved lever-, nyre- og hjertesygdomme, og utvivlsomt giver højt blodtryk og fremskynder alderdommens indtræden, i det hele under en mængde omstændigheder har giftvirkning på kroppen, og at stærk kødspisning bestemt kan påvises et være skadelig. Prof. Bie kalder Hindhede agitator. Hvad mon han kalder prof. Holmgreen! *O. E.*

Råkost. En spørger fra Roskilde må opgive navn og adresse.

Handelskompagniet REFORM

Eneste Specialforretning i Ernæringsreformartikler
med Forsendelse overalt i Danmark.

Ring eller skriv efter vor Varefortegnelse.

Telefon Central 10749,
— 10769.

Niels Brocksgade 5,
(Ved Glyptoteket) København V.

Besøg af Interesserede for Demonstration af vore Varer altid velkommen. — Aaben 9—5. Lørdag 9—2.

Sexuel Sundhed. *Et Spørgsmaal og et Svar.* Vedrørende Anmeldelsen af Prof. Dr. med. Robinsons Bog: „Kvindens Kærligheds- og Kønsliv" vil jeg gærne spørge: Skal Fru Thit Jensen og Dr. Leunbach repræsentere Sundheden paa det sexuelle Omraade for „Vegetarisk Tidsskrift"s Læsere? Eller har Prof. Robinson en anden Mening end den de to hidtil har publiceret? Har disse skiftet Standpunkt? — Jeg vilde gærne have denne Gaade løst! *Regine Grønberg-Petersen.*

Efter at have gjort mig bekendt med omtalte bog, har jeg kun kunnet danne mig den opfattelse, at prof. Robinson ikke er et gran bedre end de to danske indledere. Alle tre repræsenterer et afgjort *naturstridigt* (altså også *uethisk*), derfor *uvegetarisk* og altså *usundt* standpunkt. Det gælder også her, at „naturen besejres kun, når man adlyder dens love". Og naturens lov er i denne sag, at mand og kvinde mødes, ikke til, for fladbundet, gensidig nydelses skyld at hindre naturens mål, men tværtimod til den uendeligt ophøjede mission, som det er i gensidig kærlighed at skænke den nye slægt livet. — Det vilde derfor vistnok være klogt, om vi fra vor side, i noget højere grad end det hidtil er sket, gjorde opmærksom på, at den *vel tilrettelagte* og *rigtigt gennemførte* vegetariske levevis *(overvejende råkost)* erfaringsmæssigt netop yder et vægtigt bidrag til en *naturlig* og derfor *sund* (altså også *ethisk forsvarlig*) løsning af dette i og udenfor ægteskabet så forkludrede spørgsmål, derved, at den æggehvide- (og anden) overernæring, som i forbindelse med brugen af de kendte nydelsesgifte, slapper selvkontrollen og pirrer og ægger drifterne, afløses af ligevægt i organismen. *St. Fink-Jensen.*

Jeg tror, vi gør vore læsere en bjørnetjeneste ved at indrullere os i den skare, der af forskellige grunde opponerer mod det syn på dette spørgsmål, der repræsenteres af dr. Robinson og herhjemme så uforfærdet af dr. Leunbach og fru Thit Jensen; en henvisning til det bekendte ord om at beherske naturen ved at adlyde dens love er en for tåget oplysning. Er askese naturens lov, f. ex.! Og dette vanskelige spørgsmål klares ej heller alene ved at der bringes naturlig æggehvidebalance istand for den enkelte. Ovennævnte bog er efter min mening læseværdig for alvorligt tænkende læsere, der søger oplysning på dette område, og jeg har med vilje fremskaffet den til anmeldelse i vort blad, fordi jeg mener, at vi bør komme ud over mange tiders mørketale på dette punkt! *Oluf Egerod.*

Kiropraktiske Klinikker findes i følgende Byer:

Køge „Hafnia" — Mand. Onsd. Fred. 14½-18	**Næstved** „Dania", Ringstedgade — Telf. 1220
Slagelse, St. Mikkelsg. 20 — Tlf. 663	**Nykøbing F.,** Tværg. 10 — Tlf. 856
Odense, Nørregade 63 — Tlf. 2382	**Svendborg,** Skatterg. 56 — Tlf. 744
Rudkøbing, „Østergaard", Østerg.	**Aalborg,** Nytorv 12 — Telf. 4673
Aarhus, Sønderg. 1 b — Tlf. 3256	**Esbjerg,** „Axelborg", Kongensg. 53
Haderslev, Storeg. 68 — Tlf. 1096	**Hjørring,** Østergade 4 B — Telf. 445
Horsens, Jessensgade 8 — Tlf. 715	**Randers.** Raadhusstr. 5 — Tlf. 1874
Silkeborg — Missionshotellet	**Skive** — Torvegade 7, Stuen
Viborg, Holstebrovej 5 — Tlf. 146	**Holstebro,** Nørregade 39 — Tlf. 442

Ung opvakt gartner,
der er interesseret i vegetarisk oplysningsarbejde og har lyst til selvstændigt arbejde, kan få en interessant plads. Bill. mrk. „Gv." modtager Veg. Tidsskr.

En pålidelig, ung pige,
der er vegetar, kan straks få plads i et hjem på landet i Jylland. Billet mrk. „V. 6." bedes sendt til Veg. Tidsskrift.

Råkosten i praksis.
Fremtidens spise.
Af Jens Lund, Forsøgsmedhjælper ved Dr. M. Hindhedes Laboratorium.
Udførlig vejledning med 25 urte-, gemyse-, bær- og frugt-salater — der af enhver kan varieres ubegrænset — samt opskrifter på frugt- og nøddebrød, ligeledes med store varieringsmuligheder. Pris: 50 øre, tilsendes mod indsendelse af 55 øre i frimærker for indenbys, 57 øre for udenbys. Dale's Forlag, Gl. Kongevej 13, København V.

Vegetarisk Restaurant,
Frederiksberggade 27, 1. Sal.
Telefon Central 7827
Morgenservering, Frokost, Middag, Aftenservering.
Smørrebrød og Frokostpakker.
Bedste, billigste og sundeste Ernæringskilde.
Vegetariske Husholdningskursus.
Sundheds- og religiøs Litteratur.

SANA
SUNDHEDSFØDEVARER
SKINDERGADE 28, KØBENH.
TELEFON 5650
MEDLEMMER RABAT ◻ AABEN HELE UGEN
◻ INGEN FILIALER ◻

FYSISK KURANSTALT
Lysbadeanstalten med Fysisk-diætetisk Klinik ved Overlæge
Carl Ottosen:
St. Kongensg. 36-38. Kbhv. K
Telf. 9656.
—— Forlang Prospekt. ——

Læge Regine Grønberg-Petersen
praktiserer Gardes Alle 22, Hellerup.
Spec.: Stofskiftesygdomme. — Aandedrætsgymnastik.
Telf. Helrup 722 x — Træffetid 12—2.

Vegetarisk kost
fås sundest, billigst og bedst hos fru *M. Klintø*, Langøgade 17³, Kbhn. Str.

Raastrup Kursted
lukket
i Vintermaanederne.
Anna Ullerup.

Gigt- og Nervesvage
kan faa godt og billigt
KUROPHOLD
sund — nærende — letfordøjelig
vegetarisk Kost
Fysikalsk Kurbehandling og Massage
Alle Værelser med Centralvarme
Kur- og Lysbadeanstalten
Telefon 677 **Holstebro** ligefor Banen
Chr. Zadok Nielsen, fh. Svendborg

Skodsborg Badesanatorium
(ikke Tuberkulose).
Største Helaars Kursted i Norden.
De bedste fysisk-diætetiske Kurmidler anvendes med godt Resultat.
Forlang ill. Prospekt.

„Sana" Specialitet:
Sundhedsfødevarer.
Alt til Raakost **Medlemmer Rabat.**
Smallegade 15, Kbh. F. Telf. Goth. 4290.

Frydenstrand Sanatorium.
pr. Frederikshavn. Prospekt gratis.

Annoncepris: 30 øre pr. 1-spaltet petitlinje eller 36 kr. pr. side.
Rabat: 15 pct. for 3 gange, 25 pct. for 6 gange, 33⅓ pct. for 12 gange
Abonnementspris: 4 kr. årlig. Kan bestilles på alle postkontorer og hos landpostbudene samt hos redaktionen.
Emil Kristensens bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27 Kbhvn